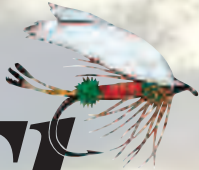


NR 2 | 2011

Sverige: 72:-  
Danmark: 77:-  
Norge: 82:-  
Finland: 9€

# *Flugfiske* i Norden



- Flugfiska Tiveden • Tämja vinden
- Havsöringsflugor av syntetmaterial
- Lågt flytande torrflugor

INTERPRESS 0493-02



7 588049 307209

RETURVECKA V 24

Havsöringsfiske är aldrig lätt. Det går många kast på varje hugg även om det skiljer en del beroende på var man fiskar. På Öland finns fortsatt chansen men det gäller att planera rätt och undvika näten.

# MELLAN NÄTKULORNA PÅ ÖLAND

TEXT OCH FOTO: PELLE KLIPPINGE





**N**ÅGRA välpolerade stenar tangerar ytvattnet och skvalpar så där lagom inbjudande i den svaga vinden. Utvadad till midjan söker jag av hela området och när jag fiskat ett stycke förbi stenarna kommer en havsöring efter. Det ser ut att vara en fin fisk som först skjuter fart men sedan tvärvänder ett par spölängder ut. Jag lägger flera kast. Skiftar till slut flyga till en med vita gummiben och efter en stund upprepas samma sak. Öringen vänder på nytt och har väl genomskådat falsariet då allt syns så tydligt i det klara vattnet.

Tar paus och kan inte se Yatzi längre även om jag vet att han bara är bakom viken och fiskar lite grand på egen hand. Plockar upp kikaren och spanar av Kalmarsund söderut där Revsudden sticker ut och kommer nära Ölandslandet. Mitt emot ser jag röken från det stora pappersbruket och vidare i norr skjuter Blå Jungfrun upp som ett överkligt fjäll mitt i havet. En annan fiskare norröver betar av sträckan utanför stenbrottet men avståndet är för långt för att se om han fiskar flyga eller spinn.

Efter en lång paus med fika och allt har Yatzi fortsatt inte dykt upp och när jag blickar ner mot hans vik cirklar en maffig havsörn bara 20–30 meter upp i luften! Jag flyger upp snabbt som ögat. Skriker och viftar springande med armarna och får örnen att segla bort över klinten. Visslar på Yatzi som ovetande faran kommer glatt springande. Vet nu inte om örnen hade fullföljt men känner i alla fall att det var tur att jag upptäckte situationen. Klappar vovven, pustar ut och tar sedan bilen ett stycke norrut.

**Ö**LANDSKUSTEN visar upp ett lätt måleriskt ljus när vi stoppar intill några sjöbodar. Kustremsan är alldeles rak och karaktärslös men då och då fångas det en och annan havsöring just här, utanför bodarna. När jag väl kommer ner och ska börja fiska lyfter en flock med alfågel som förflyttar sig längre ut. Plasklandar klumpigt på ytan medan ett par svanar simmar undan utanför bodarna.

För sent märker jag att det ligger en drös med nät-kulor ganska nära land och vidare ut. Samtliga omärkta av vad jag kan se med kikaren. Ölandsfiskets verkliga baksida som bara tycks öka. Nu har jag visserligen bara åkt hemifrån men tänk alla långväga kustfis-

kare som kommer och överraskas att långa kustpartier är låsta av nät. Visst ska man respektera enskilda fiskerättigheter men det är sorgligt att man åtminstone inte lyckas begränsa det strandnära fisket. Hela Ölandslandet är ett viktigt uppväxtområde för havsöringen men också ett skördefält av oanade mått. Jag har hört berättelser om personer som nätat upp och sålt ett antal hundra vilda havsöringar. Det lär i ett fall ha rört sig om 800 kilo och det gick fint att pruta ner till tio kronor kilot, rensat och klart!

Jag knallar längs stranden och kommer fram till en mindre hamn. Där hittar Yatzi genast något gott att tugga på och släpar stolt med sig ett ruttnande fiskskelett. Här ligger vita fisklädor slängda och när jag ser rester av gott och väl ett dussin filéade havsöringar i vikter 4–6 kilo ligga utspridda, retirerar jag och kör besviken tillbaka dit där jag hade fisk efter.

En svag pålandsvind krusar ytan och jag vadar om samma sträcka som tidigare. Inget känn – ingenting. Det mulnar. Grå moln mörknar. Nordosten pustar, sikten minskar och plötsligt blir det liv och rörelse bland yrande »lappvantar«. Ett kast mellan de polerade stenarna ger hugg! Havsöringen sticker iväg några meter men gör inget hopp. Går istället lugnt och spänner. Cirklar tillbaka mot stenarna men det är först när jag strandar upp den som det blir fart. Sådan fart att jag tror att flugan lossnat men ser istället snotet att det är tafsen som gått. Slarvigt!

Gnuggar händerna varma och så snabbt ut med ny flyga. Efter några kast följer två tre fiskar, då plötsligt en större mörkare individ kastar sig fram och tar. Som en torped! Kampen blir lång och seg men som jag misstänkt är det en utlekt som tagit. Försöker påskyn-da ett avslut men gång efter annan segar den sig ut. Kroppen är tunn, skavd och slankig men den stora stjärtfenan besitter otroliga krafter. När jag till slut får in havsöringen skiftar vädret på nytt. Grå moln blir snabbt ljusare och det klarnar. Jag kisar snart mot skarp sol och ser vinden mojna varpå Ölandskusten stillnar precis som om någon tryckt in pausknappen.

Även om jag inte fick upp någon havsöring den gången så måste jag bara få berätta om fisketuren in-

*Vid Bruddesta, som är beläget på en liten platå nedanför landborgen, möts man av gammal idyll.*



nan. Jag upptäckte en rejäl havsöring i ett vak inom kashåll vilket inte är vanligt här. Ljuset låg så jag skymtade fisken emellanåt och så fort den såg flugan började en dramatisk kamp. Först hoppade den fritt ur vattnet och att det var en fisk runt 4–5 kilo var inte att ta miste på. Sedan gick en lång rusning rakt in i ett tångbälte där allt bara blev tungt och segt.

Jag dristade mig att vada efter. Fick vatten i vadarna men fortsatte, det fick bära eller brista. Fick loss linan och kände till min glädje att öringen fortsatt var kvar men i nästa vända rusade den fast igen. Stopp på nytt och aldrig tidigare hade jag väl upplevt något så tokigt. Det var bara att fortsätta och när jag sträckte ner handen i tången kunde jag skymta en blänkande havsöring ett par meter vid sidan av mig. Jag körde snabbt ner hela armen, lossade tafsen och höjde spöt. Havsöringen var fortsatt kvar och att nylonet höll för påkänningen var överraskande. Havsöringen var återigen fri att göra som den ville samtidigt som jag kände att den började vekna. Backade upp mot land och lyckades parera allt så fint att jag började tro det skulle gå vägen.

Havsöringen var större än jag först trodde och visade upp en respektingivande sida när den gav upp och tumlade runt. I samma skede sprätte flugan loss och havsöringen var plötsligt fri. Den slog lojt med stjärten, svängde runt i en båge på några decimeters djup varpå jag kastade mig efter mer eller mindre instinktivt. Det gick bra för havsöringen som snabbt försvann bland tången medan jag slog i knät ganska rejält. Jag kikade mig oroligt runt ifall någon såg spektaklet men det var lugnt. Bara en förvånad Yatzi. Smått förnedrad och dyblöt in på kroppen var det bara att svälja förtretten och istället försöka glädjas över den starka upplevelsen. Det tog några dagar.

Någon vecka efter, när vadarna och kalufsen torkat, var vi tillbaka på slagfältet. Landade efter många timmars fiske en mindre silverblixst som Yatzi slickade på innan den fick simma tillbaka för att växa till sig. Ja, om nu inte näten tog den förstas.

**K**USTFISKET efter havsöring är alltid lika fascinerande. De dyker upp när man minst anar det och frestar med spännande duster. Kommer det ett lämpligt väderomslag kan det snabbare än i något

annat fiske jag känner direkt uppstå kanonläge. En förutsättning för att nå resultat är dock att man känner var havsöringen har sina vandringsstigar. Dessa för oss människor retfullt osynliga men eftertraktade stråk. Först då kan man egentligen på allvar räkna med återkommande fångster och jag ska inte sticka under stol med att denna inlärningsprocess tar mycket lång tid. Vissa lokaler är hetare än andra, precis som bitställena är i strömmande vatten.

För Ölands del finns det traditionellt lokaler som är bättre än andra. Om vi startar på den mellersta och västra delen så återkommer bland mina favoriter exempelvis Ispe udde som ligger nära Stora Rör och vidare Ekerum och sträckan ut mot piren där. På östra sidan är det framför allt Bröttorpsören, Bläsingehamn och vidare söderut som jag fiskat. Några kilometer söder om Bläsingehamn finns vidare Gårdyhamn där den lilla Åbybäcken rinner ut. Norrut på den västra sidan hittar man fina lokaler från Åleklinta och hela vägen upp till norra udden. Välkända lokaler förutom Åleklinta är exempelvis Bruddesta, Djupvik och Sandvik.

Svänger man av i Löttorp och följer vägen västerut mot Kalmarsund finns en väldigt fin och lättåtkomlig sträcka norrut med kända lokaler som Hornsuddan och Rörstensuddan. Hela den sträckan är riktigt giftig vid rätt vindar och man kan i princip hoppa ut var som helst. Söder om Byxelkrok finns vidare den mycket spännande Toknäs udde och fortsätter man vidare mot fyren Långe Erik finns en attraktiv sträcka på ett par kilometer söder om fyren.

I norr fortsätter det sedan med Trollskogen som är en lång och riktigt bra sträcka. Vidare återfinns välkända Ångjärnsuddan som ligger i norra delen av Bödabukten. Ölands östra sida har inte lika många spännande platser för havsöring men blir man tvingad av vind eller flytande skräp i vattnet så stoppa till vid Kesnäsuddan, Sjalgrundsuddan eller Sörlångören.

**M**EN KOM IHÅG, det fagra Öland är inte vad det varit en gång i dessa sammanhang. Trenden pekar neråt. Om det under 70-talet och fram till början av 90-talet var tämligen vanligt med havsöring på 4–6 kilo, så är de sällsynta idag. En spö- ...





... fångad snittöring i dag ligger närmare två än tre kilo. Ingen dålig fångst på något sätt, det är bara det att det skulle kunna vara så mycket bättre om man begränsade nätfisket. Åtminstone inne på grundområdena från cirka tre meter och grundare. Här ligger alldeles för mycket nät som fångar urskilningslöst. Detta ur alla de olika havsöringsstammar vilka har sitt ursprung från åarna i huvudsak inne på fastlandet från södra och mellersta Sverige. Där jobbar för övrigt krafter med fiskevård, ofta med små medel och väldigt ömtåliga bestånd. Detta medan frukterna, eller framtiden för dessa havsöringar, skördas okontrollerat ute i sundet.

I detta måste det vara något fel och det hela är som ett slags elakt virus som härjat alldeles för länge. Som om inte det skulle räcka med alla dessa omärkta nät man ser och som bara inte skulle få förekomma. Ser man på grannländerna Norge och Danmark har man en speciell larmcentral just för detta. Upptäcker man ett misstänkt nät larmar man genom att ringa och det har under flera år varit en stor succé. Detta vore en bra skyddsåtgärd att införa inte minst längs Ölandslandet och Kalmarsund.

Gustaf Ulfsparrs Stiftelse, som jobbar ideellt med fiskevård i Emån, har i sammanhanget lagt en skrivelse angående begränsningar av nätfisket längs Kalmarsund till Fiskeriverket och länsstyrelsen i Kalmar län. Kortfattat innebär den bland annat att allt nätfiske innanför tre meters djup, eller 300 meter från land, längs kusten i Kalmar län förbjuds under perioden 1 oktober – 30 april. Det skulle kunna vara en start men frågan är om viljan finns.

Framför allt danskarna har i dag ett sportfiske som verkligen är värt namnet och som omsätter inte mindre än tre miljarder danska kronor om året, enligt den rapport som danska jordbruksministern presenterade

**Sportfisket kan generera betydande intäkter åt Öland – om man får nätfisket under kontroll.**



**»... och det gick fint att pruta ner till tio kronor kilot, rensat och klart!«**

under oktober 2010. Av dessa kommer inte mindre än 370 miljoner kronor från utländska fiskare och bidraget till statskassan beräknas totalt till 568 miljoner! Detta bekräftar tydligt att det är riktigt god ekonomi att vårda natur och fiskevatten.

Här har sannolikt den öländska turistnäringen en hel del att lära och inte minst att ta tag i och diskutera med myndigheterna. Långt ifrån alla är intresserade av att ligga vid Böda sand eller besöka Solliden. I Sverige är vi runt en miljon sportfiskare och inkluderar man övriga närliggande länder är man snart uppe i betydligt mer än det tiobubbla. Ponera att man fick över en procent av dessa, dessutom under lågsäsong då havsöringsfisket vanligen är på topp, så skulle det generera en hel del intäkter. Men en förutsättning för detta är förstås att man får nätfisket under kontroll.

*Havsöringsrev där man kan vada ut hundratal meter finns det många av på Öland*



### TIPS INFÖR ÖLANDSFISKET!

Fortsatt finns chansen att uppleva ett havsöringsfiske på Öland, men den som planerar att åka dit bör tänka på följande:

Det kan exempelvis vara intressant fiske en period efter islossning. Samma sak efter hårda vindar eller andra oväder. Undvik om möjligt helger och framför allt storhelger. Det är nämligen samtliga tillfällen som minskar chanserna att båtar sjösatts längs Ölandskusten. Som en följd av det, att det redan skördats vad som finns av kustnära havsöring eller också riskera att stöta på vikar och uddar där nätkulorna står alltför tätt. Visst är det tokigt att man ska behöva planera efter sådana faktorer. Detta inte minst med tanke på att havsöringsfiske är tillräckligt svårt ändå men för Ölands del är det tyvärr väsentligare än någonsin.

[www.ulovligegarn.no](http://www.ulovligegarn.no) | [www.gustiftelse.se](http://www.gustiftelse.se)